

L'hora de la veritat de S'Olivera pitiüsa

Els partits d'esquerra d'Eivissa-Formentera han entrat en la darrera fase de les converses per presentar una candidatura conjunta a les eleccions autonòmiques i municipals. Abans de Nadal podria tancar-se, o trencar-se, la negociació.

Pilar Costa, actual senadora per la coalició progressista pitiüsa. Segons tots els indicis, serà la cap de llista autonòmica per Eivissa, si PSIB, Els Verds, EU, ERC i ENE concreten el pacte.

ARXIU / EFE

mostra que la peculiar estructura institucional balear seria molt sensible a un canvi de majoria en un dels consells insulars. Com s'explica en el quadre adjunt, els consells els formen els consellers que alhora són diputats del Parlament. Cada illa és, per tant, una circumscripció. Aquesta estructura és conseqüència de l'Estatut i de la llei electoral, que volien afavorir les illes "menors" enfront de la major demografia de Mallorca (més de 600.000 habitants d'un total de poc més de 700.000 a totes les Balears). Així, el nombre de vots necessari per obtenir diputats-consellers a Menorca o a Eivissa-Formentera és molt inferior al que es necessita a Mallorca. Encara més, Formentera, tot i inscriure's dins el Consell d'Eivissa i Formentera, té una circumscripció pròpia, ja que tria el seu únic diputat.

A les Pitiüses el vot sempre ha estat majoritàriament conservador, i l'estructura institucional i electoral ha afavorit la dreta, que sempre s'ha presentant unida. L'esquerra, per contra, sempre s'ha presentat amb múltiples ofertes, llevat del cas de la candidatura unitària de l'esquerra al Senat del 1977, encapçalada per Isidor Marí, i derrotada per Abel Matutes. La victòria de Pilar Costa el 1996 demostrà que si s'unien les forces era possible trencar l'hegemonia dretana. Ara, els impulsors de la reedició d'aquesta mena d'olivera pitiüsa continuen confiant en la unió: "si som capaços d'oferir a l'electorat un missatge

Els cinc partits que mantenen les converses són el PSIB-PSOE, Els Verds, EU, ERC i ENE. Intenten reeditar la victoriosa candidatura que el març de 1996 permeté que Pilar Costa obtingués la primera acta per a l'esquerra d'Eivissa en el Senat d'ençà de 1977 i, doncs, trencar vint anys d'hegemonia conservadora del PP.

Les fonts consultades per aquest setmanari asseguren que les negociacions han entrat en la fase final. Sigui possible o no l'acord, segurament abans de Nadal ja

s'haurà pres la decisió final. I és que, lògicament, caldria tenir-ho tot ben lligat per poder disposar almenys de sis mesos per enfrontar-se amb garanties amb la poderosa organització del PP a les Pitiüses. L'objectiu s'ho val perquè si aquesta candidatura progressista derrotàs els conservadors, el PP perdria, amb tota probabilitat, la majoria absoluta en el Parlament balear.

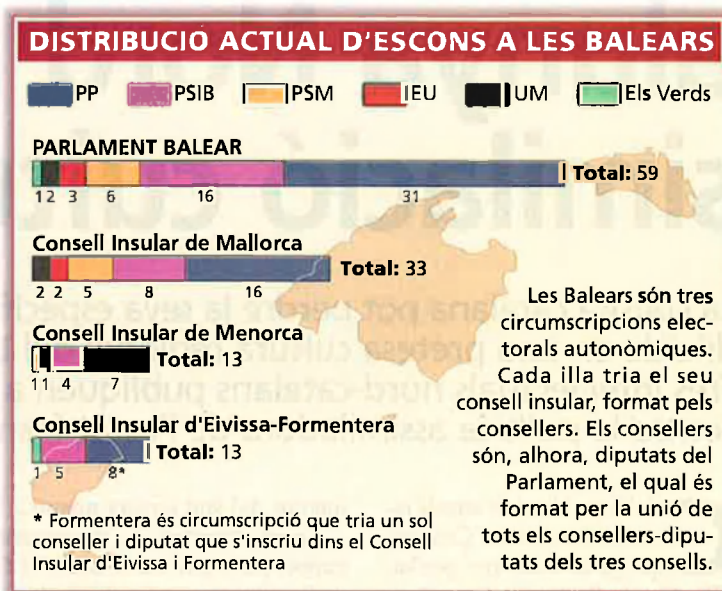
La clau pitiüsa. La distribució d'escons en el Parlament i en el consells (vegeu gràfic de la p. 35)

clar i amb tots els partits units al seu darrere, les probabilitats augmenten molt". L'objectiu fins i tot té concreció numèrica: empatar a sis consellers-diputats amb el PP a Eivissa, i obtenir el diputat de Formentera. Són càlculs que les fonts consultades per EL TEMPS consideren del tot "raonables". Fins el punt que la preocupació del PP, segons ha pogut saber aquest setmanari de fonts independents, és "molt alta" i fins i tot el "cappare" conservador d'Eivissa, el ministre d'Afers Estrangers espanyol, Abel Matutes, està seriosament preocupat.

Si els progressistes aconseguïen el seu objectiu el PP perdria dos diputats i, per tant, la majoria absoluta de què ara gaudeix en el Parlament balear.

La negociació. En aquests moments les converses entre PSIB, Els Verds, EU, ERC i ENE es troben en fase avançada de pactar programes. Per aquest costat només hi ha un problema: la qüestió de la reforma de l'Estatut, ja que el PSIB-PSOE fins ara no ha acceptat la petició de la resta dels partits d'incloure una reforma a fons (amb un augment competencial que situï les Balears com una nacionalitat històrica) com a part essencial del programa. No es descarta que si no hi hagués acord, ni que fos de mínims, per culpa d'aquesta qüestió, es pogués produir un trencament de les negociacions. En aquest sentit, sembla que EU i ERC són els partits més decidits a apostar fins el final en favor de la reforma. Als partits favorables a les tesis més autonomistes o nacionalistes els preocupa especialment que el PSOE, enmig del procés obert després de la treva d'ETA i de les preses de posició contra l'autoderminació d'alguns dirigents socialistes, hagi apostat per un "jacobinisme perillós que podria espatllar-ho tot", explicaren.

Pel que fa als candidats, aquesta és encara una qüestió sense resoldre, "i és fonamental", diuen les fonts consultades, però cap dels cinc partits dubten que la cap de llista autonòmica ideal seria l'ac-

Distribució dels escons a Balears, tant en el Parlament de les Illes com en els tres consells insulars. L'Estatut i la llei electoral afavoreixen les illes "menors" enfront de la major població de Mallorca.

tual senadora Pilar Costa: "és la candidata de consens més probable". La senadora, però, no vol pronunciar-se en cap sentit i en declaracions a aquest setmanari solament ha dit: "el que a mi m'interessa és que les negociacions continuïn anant bé i arribin a bon port, perquè ningú no entendria que es trencassin. Crec que havent arribat fins aquí seria molt difícil d'explicar que no hem arribat finalment a un acord". Costa no vol entrar en discussions sobre hipotètiques llistes: "l'únic que importa és que els partits avancin en l'alt nivell de consens que hi ha actualment sobre el programa".

Entre les qüestions que a hores d'ara es poden donar per tancades, hi ha la de l'estructuració dels representants d'aquesta possible Coalició Progressista Pitüsa. Així, es crearia una comissió de seguiment, amb representants dels cinc partits, que vetllaria pel compliment del programa per part de tots els representants públics de la coalició.

Està decidit també que aquesta coalició formaria un grup parlamentari propi, diferenciat de la resta. A pesar d'aquest acord a Eivissa, la direcció de la federació del PSIB-PSOE no ho veu tan clar, això d'un grup propi. El secretari general, Andreu Crespí, explicà a EL TEMPS: "No és una

possibilitat que vegem amb bons ulls perquè significaria assumir la territorialitat de la representació i nosaltres més aviat som partidaris que, si finalment es fa la coalició, els diputats elegits vagin als seus respectius grups parlamentaris segons ideologies". Tot i això, Crespí adverteix: "De moment no s'ha pres una posició que no serà possible adoptar fins conèixer exactament què és, si es concreta, el possible acord."

Per aquest cantó poden venir les màximes dificultats. Si el PP perdés la majoria absoluta i fos possible una alternativa per formar govern, els socialistes volen que sigui el seu candidat, Francesc Antich, el nou president. Per això volen assegurar-se el vot dels possibles diputats de l'olivera pitüsa o, almanco, que el màxim nombre dels seus representants estiguin sota disciplina del PSIB.

I si finalment no fos possible un acord entre tots els partits? Ningú no vol preveure aquesta possibilitat, però el PSIB, Els Verds i ENE potser tindrien menys problemes per arribar a un acord entre ells, que no per pactar amb EU i amb ERC. L'altra possibilitat, la més desitjada pel PP i la més temuda pels progressistes, és que primin els interessos de partit i finalment no hi hagi cap tipus d'acord.

Miquel Payeras